

3

SPANNINGEN OP DE ENERGIEMARKT

In juni 2021 heeft BRUGEL een initiatiefadvies gepubliceerd over de kwalitatieve en kwantitatieve evaluatie van de toestand van de Brusselse energiemarkt. Op basis van deze analyse, die zowel het huishoudelijke als het professionele segment betrof, kon de impact van de gezondheids crisis op deze markt gemeten worden. *“Uit de analyse is gebleken dat de daling van de leveringsvolumes, in combinatie met de toename van het aantal wanbetalingen, de dynamiek van de Brusselse markt heeft gedestabiliseerd, met een afname van de concurrentie als gevolg van de slechte financiële gezondheid van de leveranciers”,* legt Carine Stassen, hoofd van de afdeling Sociaaleconomische Zaken, uit. *“Deze crisis heeft ook de kwetsbaarheid van de kmo’s en de zelfstandigen en de beperkingen van het reguleringskader voor hen aan het licht gebracht.”*

3 leveranciers verdwenen

In het tweede semester 2021 dreef de situatie op de Europese energiemarkten de prijzen uitzonderlijk hoog op. Die forse prijsstijgingen zetten de liquiditeit van de leveranciers danig onder druk. Onder invloed van deze economische wendingen en de structuur van de Brusselse energiemarkt zijn drie leveranciers van de markt verdwenen.

Het eerste slachtoffer is leverancier Energy2Business, die op 13 september 2021 door de ondernemingsrechtbank van Luik failliet werd verklaard. *“In de nasleep daarvan verloor de leverancier zijn leveringsvergunningen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en werd zijn toegangscontract opgezegd door de Brusselse DNB”,* voegt Carine Stassen eraan toe. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest leverde Energy2Business

alleen energie (elektriciteit en gas) aan professionele klanten (66 EAN-punten).

Op 17 december 2021 heeft de distributienetbeheerder SIBELGA ook het contract voor toegang tot het gasnet van leverancier Watz opgezegd. Na de beëindiging van het leveringscontract was Watz niet langer in staat aan zijn zakelijke klanten te leveren. Het derde en laatste slachtoffer van de stijgende gas- en elektriciteitsprijzen is leverancier OCTA+. Deze laatste kon de levering van energie aan zijn klanten niet langer garanderen en kon evenmin zijn contractuele verplichtingen jegens de distributienetbeheerder nakomen. Voordat SIBELGA de definitieve beslissing tot beëindiging nam, had BRUGEL nog een overleg tussen de partijen georganiseerd. Aangezien er geen oplossing werd gevonden, kon BRUGEL alleen

maar vaststellen dat de intrekking van de toegang de enige mogelijke oplossing was om de goede werking van de gas- en elektriciteitsmarkten te kunnen blijven garanderen. Die intrekking ging in op 1 januari 2022.

Noodleverancier

Aan klantzijde heeft BRUGEL er alles aan gedaan om klanten die door deze stopzettingen getroffen waren, de nodige garanties te bieden die in de ordonnantie zijn vastgelegd. Hun bevoorradingszekerheid kwam nooit in gevaar en zij werden uitgenodigd een nieuw leveringscontract te sluiten

“Onze rol als regulator bestond erin de leveranciers naar aanleiding van deze stopzettingen zo goed mogelijk te begeleiden en ervoor te zorgen dat de noodleverancier de klanten correct informeerde over de nieuwe regels betreffende de levering”

Karine Sargsyan

Verantwoordelijke van de Juridische dienst en de Geschillendienst

met de leverancier van hun keuze. In de tussentijd werd de levering verzorgd door noodleverancier Engie Electrabel, onder de voorwaarden van het standaardcontract. *“Onze rol als regulator bestond erin de leveranciers tijdens deze terugtrekkingen zo goed mogelijk te ondersteunen en ervoor te zorgen dat de noodleverancier niet-discriminerende maatregelen toepaste en de klanten correct informeerde over de nieuwe leveringsregeling,”* legt Karine Sargsyan, hoofd van de juridische dienst, uit. *“En aangezien OCTA+ nog steeds actief is buiten het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (in tegenstelling tot Watz en Energy2Business - noot van de redactie), heeft onze dienst ook bijzondere aandacht besteed aan het feit dat deze leverancier zijn verplichtingen blijft nakomen, zoals bijvoorbeeld de terugbetaling van kredietnota's.”*

Noodzaak van wijziging van de regelgeving inzake de noodlevering

In samenwerking met de andere gewestelijke regulatoren¹ heeft BRUGEL ook de huidige noodregeling in ons land geanalyseerd met het oog op de verdere ontwikkeling ervan. Als gevolg van deze analyse zijn de drie gewestelijke regulatoren overeengekomen dat de verantwoordelijkheid voor de noodleveranciers bij de DNB's moet liggen. Bovendien zouden de distributienetbeheerders de mogelijkheid moeten hebben om dit uit te besteden aan een of meer leveranciers die worden gekozen via een transparante en concurrerende procedure. *“In het licht van de Europese wetgeving lijkt het ons niet gerechtvaardigd dat de gevestigde leverancier automatisch de klanten van in gebreke blijvende leveranciers overneemt. Wij merken op dat in het BHG de aanwijzing van de gevestigde leverancier het resultaat is van een reglement dat bij het begin van de liberalisering van de energiemarkt is vastgesteld,”* benadrukt Karine Sargsyan.

“BRUGEL is van plan de voorwaarden van het toegangscontract op de Brusselse markt te herzien door onder meer de bepalingen met betrekking tot de beëindiging van de toegang te wijzigen”

Karine Sargsyan

Verantwoordelijke van de Juridische dienst en de Geschillendienst

Met het oog op deze gebeurtenissen in 2021 is BRUGEL van mening dat ook de voorwaarden van het Brusselse markttoegangscontract moeten worden herzien. Aansluitend hierop waren veel waarnemers het er ook over eens dat de huidige procedures niet langer beantwoordden aan de realiteit van de sector. *“Wij hebben lessen uit deze wanwerkingen verwerkt in onze voorgestelde hervorming van het technisch reglement. Aangezien dit een gereguleerd contract is waarvoor wij goedkeuringsbevoegdheid hebben, zijn wij voornemens de bepalingen inzake de beëindiging van de toegang in de nabije toekomst te wijzigen”,* aldus nog Karine Sargsyan.

¹ BRUGEL in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, CWaPE in het Waals Gewest, VREG in het Vlaams Gewest

Tijdelijke intrekking

In juli 2021 heeft energieleverancier MEGA zich tijdelijk teruggetrokken van de Brusselse markt. Hoewel hij zijn historische klanten blijft beheren, is deze leverancier gestopt met het aanbieden van contracten voor nieuwe klanten. "Deze terugtrekking en het verdwijnen van de drie leveranciers, zoals hierboven uiteengezet, hebben ernstige gevolgen voor de Brusselse markt. De markt is erg klein en beperkt de keuze van de huishoudelijke verbruiker tot een half dozijn leveranciers, waarvan er slechts twee - Engie en TotalEnergy - contracten aanbieden zonder dwingende contractuele voorwaarden. Deze duopoliesituatie is niet zonder gevolgen voor de Brusselse consumenten, die niet langer kunnen profiteren van de beste marktaanbiedingen", aldus Carine Stassen. Deze situatie is des te problematischer in een periode van sterke prijsstijgingen.

Continue afname van de concurrentie

In september 2021 waarschuwde BRUGEL de Regering voor de voortdurende achteruitgang van de concurrentie

op de Brusselse energiemarkt. In dit advies werd duidelijk gewezen op de mogelijke gevolgen van die ontsporing voor de consument. "Met het oog hierop hebben wij vier grote risico's geïdentificeerd: een stijging van de energieprijzen, de onmogelijkheid om van leverancier te veranderen, de onmogelijkheid om een contract te krijgen en de onmogelijkheid om van een energiedienst te genieten wanneer men schulden heeft", legt Carine Stassen uit.

Volgens haar is de quasi-duopoliesituatie in het BHG in strijd met de vereisten van de EU-richtlijn energiemarkten. "In minder dan een jaar tijd is de Brusselse energiemarkt 50% van zijn belangrijkste leveranciers kwijtgeraakt. We stellen vooral vast dat de twee leveranciers met de beste aanbiedingen op de markt zijn verdwenen. Resultaat: de prijs voor de commodity (elektron of gasmolecule) in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is hoger dan in de andere twee gewesten van het land."

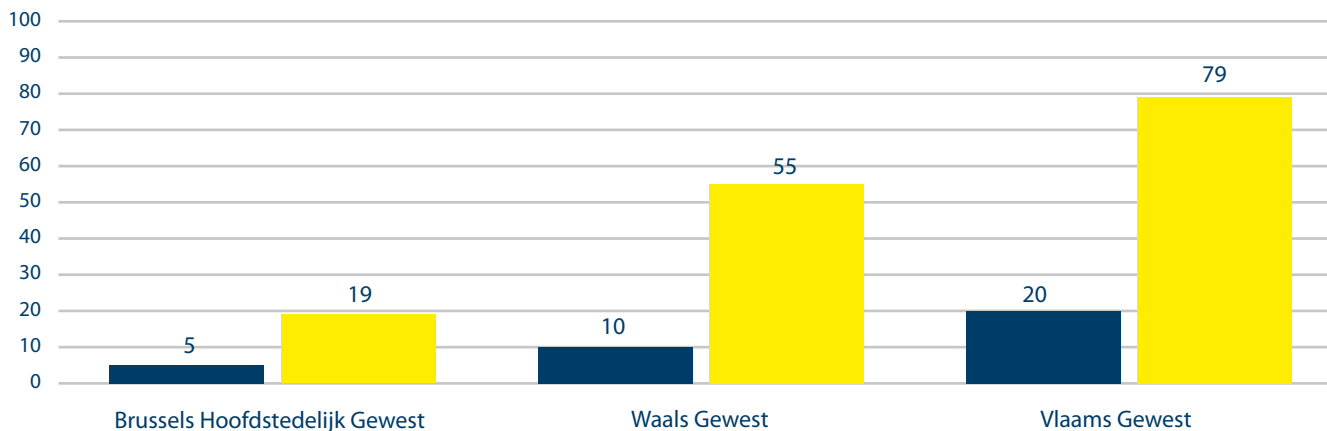
Voor de actoren in de sector is de conclusie duidelijk: het is de reglementering van de Brusselse energiemarkt die potentiële leveranciers ontmoedigt. "Al jaren waarschuwt BRUGEL de overheid hierover. Vandaag is het gebrek aan concurrentie een realiteit geworden," zegt Carine Stassen.

"In minder dan een jaar tijd is de Brusselse energiemarkt 50% van zijn belangrijkste leveranciers kwijtgeraakt. Deze situatie is niet zonder gevolgen voor de Brusselse consumenten, die niet langer kunnen profiteren van de beste marktaanbiedingen".

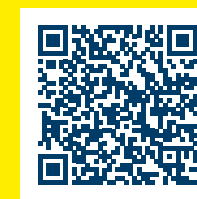
Carine Stassen
Verantwoordelijke van de dienst
Socio-Economische Zaken

Beschikbare leveranciers en producten per gewest in augustus 2021 - Elektriciteit

■ Leveranciers ■ Producten

Bron: BruSim, CompaCWaPE, V-test - augustus 2021

Bekijk het video-interview
over de marktspanningen

